

Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 7:15, leidžiasi 5:55

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Spalio-October 26 d., 1971 m.

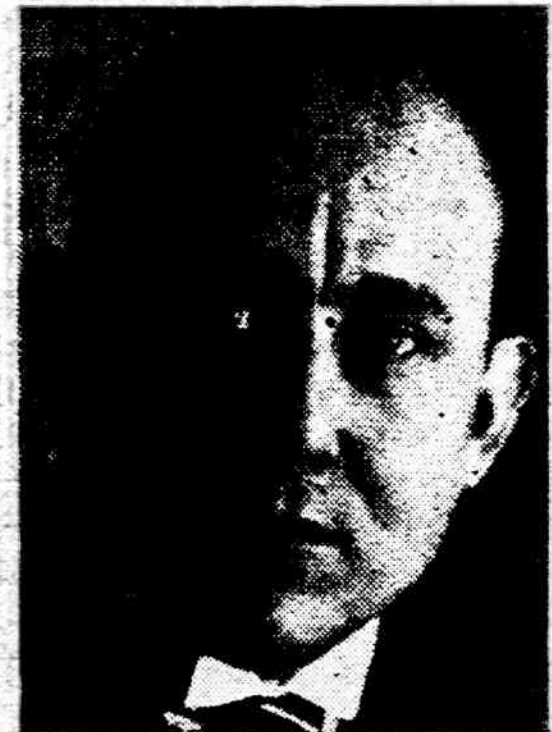
Kaina 15c

252

KOMUNISTU VADAS L. BREŽNEVAS PARYŽIUJE

KAUNE MIRĖ DR. LEONAS BISTRAS

Kaip jau pirmadienį buvo pranešta, kad Kaune, penktadienį mirė Dr. Leonas Bistras, žymus Lietuvos Krikščionių Demokratų veikėjas, buvęs Seimo pirmininkas, krašto apsaugos, švietimo ir užsienių reikalų ministras pirmininkas, 1940 metais rusų bolševikams įpuolus į Lietuvą suimtas, ištremtas į Sibirą, iš kur grįžo į okupuotą Lietuvą palaužta sveikata ir buvo dalinai paraližuotas.

Dr. Leonas Bistras

Leonas Bistras gimė 1890 metų spalio 20 d. Liepojuje, 1911 metais baigė gimnaziją ir tais pačiais metais įstojo į universitetą Genevoje, Šveicarijoje. Nuo 1912 iki 1914 m. studijavo Tartu universitete Estijoje ir 1914 m. pavasarį stojo Kaune į kunigų seminariją, bet Pirmajam pasauliniam karui kilus kaip medikas buvo rusų mobilizuotas ir 1914-18 m. tarnavo kariuomenėje medicinos feldkeriu. 1917 metų pabaigoje draugė su kun. Mykolu Krupavičiu Voroneže išleido politinį atsisaukimą ir buvo persekiojamas, o 1918 metų rudenį grįžo Lietuvon ir čia, vokiečiams beatsitraukiant, padėjo įsteigti Kauno miesto savivaldybę.

Pradžioje 1919 metų, Lietuvos vyriausybei iš Vilniaus pasitraukus į Kauną, čia buvo spaudos biuro vedėjas ir valdžios laikraščio „Lietuva“ vyr. redaktorius. Sekančiais 1920 metais išvyko į Freiburgą, Šveicarijoje, toliau studijuoti ir 1921 metais baigė filosofijos daktaro laipsnį.

Nuo 1922 m. rugsėjo 1 d. buvo Lietuvos Universiteto teologijos ir filosofijos fakulteto filosofijos sistemos katedros docentas.

Nuo 1910 metų priklausė krikščionių demokratų partijai, kurioje iškilo vienu pagrindinių tos partijos veikėjų. Be minėtų pareigų seime ir vyriausybėje dar kurį laiką redagavo savo partijos oficialiąją Rytą, Ateitį, bendradarbiavo Viltįje ir aktyviai dalyvavo katalikiškose jaunimo — pavarasirinkimų ir ateitininkų organizacijose. Daug rašė politiniais ir kultūriniais klausimais. Yra išvertęs dvejų popiežių enciklikas: Leono XIII Remum Novarum ir Graves de communi ir Pijaus XI Quadragesimo anno.

Karingos Egipto vadų kalbos

KAIRAS. — Egipto karo ministeris gen. Sadek pasakė kareiviams kalbą Suez kanalo zonoje. Jis kalbėjo apie karą su Izraeliu ir kaltino 1967 metų karo vadus už pralaimėjimą Izraeliui. Įsakymas Egipto kareiviams pasitraukti iš Sinajaus buvo nepateisinamas. Egipto kareiviai esą vieni geriausių pasaulyje, tik vada! buvo blogi.

IS VISO PASAULIO

DETROITAS. — Futbolo rungtynėse tarp Detroito ir Čikagos komandų vienas Detroito žaidėjas Charles Hughes staiga sukritęs ir netrukus mirė nuo širdies arterijos trūkimo. Profesionalinio futbolo istorijoje tai jau šeštas fatalinis sužeidimas.

KAIRAS. — Egipto teismas baigė klausyti buvusio premjero Aly Sabry ir 89 kitų aukštųjų Egipto pareigūnų bylą. Bausmės ir teismo sprendimas bus paskelbtas gruodžio 9 d.

TOKIO. — Japonijoje viename tunelyje susidūrė du traukiniai. Septyni asmenys žuvo ir apie 200 buvo sužeisti.

JERUZALĖ. — Šeštadienį Izraelyje 22 metų moteriškai gimė penki vaikai. Nors gimimai buvo dviem mėnesiais per ankstyvi, visi vaikai ir motina gerai laikosi.

NEW YORKAS. — Garsus muzikas Pablo Casals, 95 metų amžiaus, davė koncertą Jungtinėse Tautose, kur jis buvo labai šilčiai sutiktas.

MASKVA. — Sovietų valdžia paskelbė, kad bus padidintos studentams mokamos stipendijos, pagerinti bendrabūčiai ir universitetų valgyklos. Šios reformos buvo praneštos paties Brežnevo studentų susirinkime, prieš jam iškeliaujant į Paryžių. Ateityje studentas gaus per mėnesį nuo 40 iki 60 rublių, o technikos mokyklų mokiniai nuo 30 iki 45 rublių.

SAIGONAS. — Prezidentas Thieu Pietų Vietnamo gyventojus ragina lapkričio 1 d. melsis už taiką. Šis jo pareiškimas sukėlė gyventojų tarpe gyvas diskusijas.

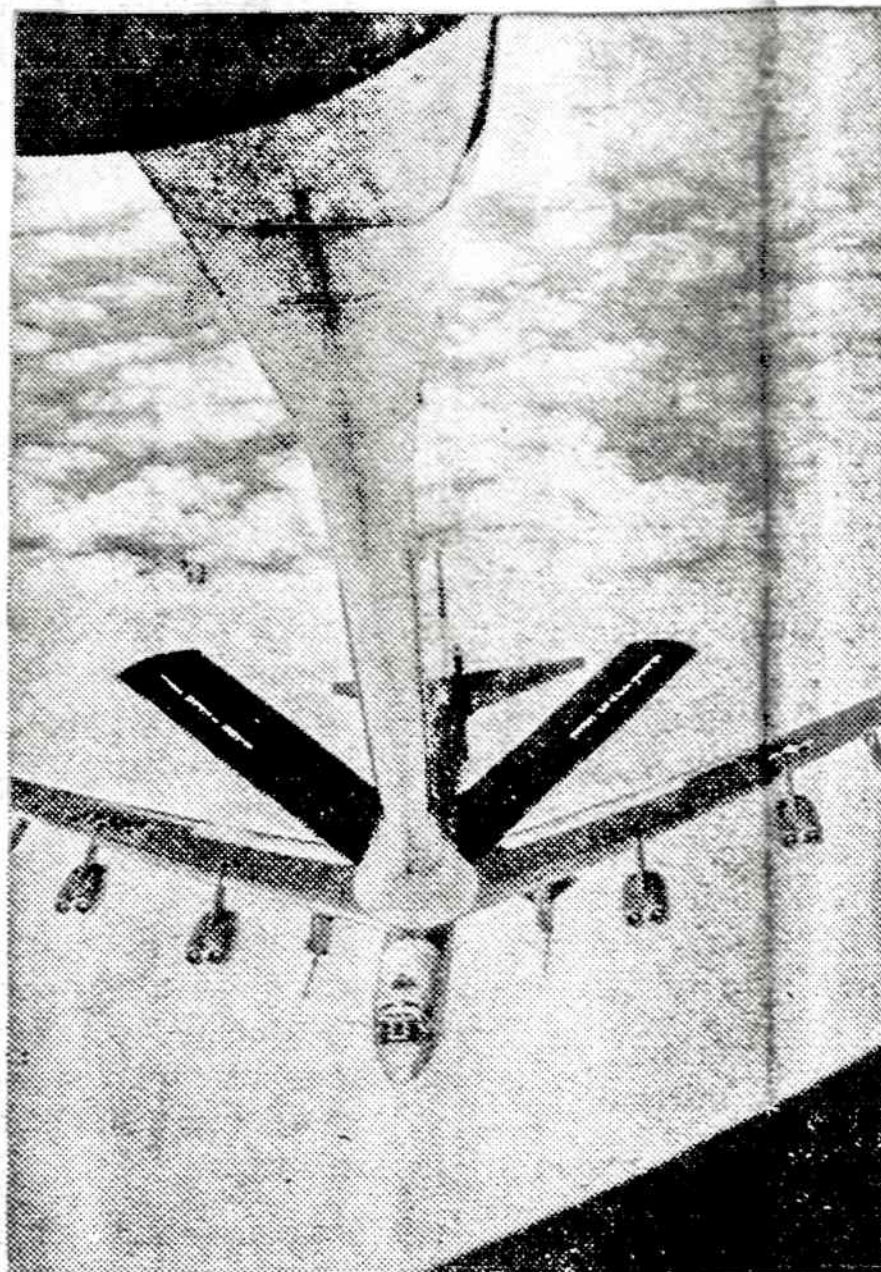
HOBEMAS. — Sovietų premjeras Kosyginas buvo Ermineskin indėnų, Albertos provincijoje pakeltas indėnų garbės vadų ir apdovanotas Aukšinio Erelio plunksnomis. Kosyginas turėjo su indėnais surūkyti taikos pypkę.

TEHERANAS. — Irako valdžia paskelbė, kad valstybės sukakties minėjimas kainavo išdži 16,6 mil. dol. Iš tos sumos 6 mil. skirti muziejams ir paminklų statybai. Visi balia ir banketai kainavo 2,3 mil. dol. Daug pastatų ateityje tarnaus Irano turizmo pramonei ir padarytas išlaidas padengs.

BEIRUTAS. — Sprogimas žibalo vamzdžių linijoje Jordane sustabdė žibalo tekėjimą 770 mylių ilgumo linija. Manoma, kad sabotazo veiksmą padarė palestininiai iš Sirijos.

Panašią karingą kalbą pasakė Egipto karo laivyno viršininkas admiralas Mahanoud Fahmy. Jis apdovanojo jūreivius, kurie prieš 4 metus nuskandino Izraelio naikintuvą Elath.

Abu karo vada! skelbė, kad Egiptas yra pasiruošęs ir ateinančiame mūšyje laimės prieš Izraelį.

Apiešioje matomas Strateginės Oro Komandos bombonešis B-52, o viršuje lėktuvo — tanko snapas, per kurį priimamas kerosinas, į bombonešį. Šiai operacijai reikia patyrusių pilotų, kurie abu lėktuvus skraidintų vienodu greičiu ir labai lygiai.

J. T. RENGIASI BALSAVIMUI

NEW YORKAS. — Ilgi debatai Jungtinėse Tautose Kinijos priėmimo klausimu vakar baigėsi, tačiau iki šiol dar neiški, kuri rezoliucija gali laimėti: Albanijos ar JAV. Amerikos rezoliucija procedūros klausimu, sakanti, kad Tautinės Kinijos negalima išmesti iš organizacijos be dviejų trečdalių visų narių balsų, gavo Izraelio pritarimą, tačiau Italija paskelbė, kad ji šiame balsavime susilaikys. Argentina ir Meksika nutarė balsuoti prieš Amerikos pasiūlymą. Tomis valstybėmis gali pasiekti visą šilę kitų Pietų Amerikos valstybių.

Jėgų pasidalinimas Jungtinėse Tautose už ir prieš Tautinės Kinijos išmetimą yra toks, kad šį klausimą gali nulemti visa eilė mažųjų valstybių, kaip Bahrainas, Omanas, Quataras ir Togo. Mažosios valstybės ne tiek balsuoja už pačią idėją, kiek nori būti daugumos pusėje ir patenkinti įvairias didžiąsias valstybes.

Dviejų Kinijų idėja parėmė paskutinę dieną Gana, Tunisas. Dar nežinomas Indonezijos nusistatymas, nes Indonezijos užsienio reikalų ministras yra šios asamblėjos pirmininkas.

Visos eilės valstybių pozicija dar nepaskelbta. Todėl neiški, iki pat balsavimo, ar Jungtinės Tautos pasisakys už dviejų Kinijų atstovavimą ar pasirinktą tik vieną komunistinę Kiniją. Šį kartą nėra jokios abejonės, kad komunistinė Kinija bus priimta. Neaiški yra dar Tautinės Kinijos padėtis, — ar ji liks JT ar bus išmesta.

Civilinis karas Šiaurinėj Airijoje

BELFASTAS. — Praėjęs savaitgalis Šiaurinėj Airijoje buvo labai neramus. Žuvo iš viso šeši civiliai. Nuo neramumų pradžios žuvusių skaičius siekia jau 133. Slapta arių armija Dublino paskleidė žinią, kad jos nariai Belfasto ir kituose š. Airijos miestuose pradėję naują ofensyvą. Daug griežčiau veikia ir britų kariuomenė, be didelių įsėjimų atidarydama ugnį į įtariamus asmenis.

Belfasto bomba suprogdino naktinį klubą, iš kurio žmonės buvo evakuoti prieš sprogimą.

◆ Bostone vienas lenkas jūreivis pabėgo nuo savo laivo ir paprašė politinės globos.

Fischerio pergalė varžovui įvarė ligą

BUENOS AIRES. — Šachmatininkų: amerikiečio Fischerio ir Petrosiano, Sovietų Sąjungos meistro, aštuntoji partija vėl baigėsi Fischerio laimėjimu. Šiose varžybose bus nustatyta, kas turės iššaukti pasaulio čempioną Boris Spasskį į rungtynes dėl pasaulio čempiono titulo. Fischeris dabar turi penkis su pusę taškų, o Petrosianas — du su puse. Fischeriui bereikia išlošti dar vieną arba lygiomis sulošti dvi partijas ir laimėjimas bus jo.

Argentinos šachmatų federacijos oficialus varžybų gydytojas nustatė, kad Petrosianas, lošdamas su Fischeriu gavo per mažą kraujo spaudimą. Jis turėjęs ir skilvio skausmus. Dėl Petrosiano „ligos“ vieną partiją teko atidėti. Stebėtojai sako, kad Fischeris panašiai buvo susirgindinęs ir kitą sovietų meistrį Mark Taimanovą. Jis pradėjęs jausti „nervinį išsisėmimą“ po trijų pralaimėtų partijų. Danas Bent Larsenas, kuris irgi, kaip Taimanovas Fischeriui pralaimėjo rezultatu 6-0, susirgo nervinių nuovargiu po keturių pralaimėtų partijų.

Fischerio lošimas duoda ligą beveik kiekvienam jo oponentui. Pavasarį Fischeris pradėjęs varžybas su Boris Spasskiu.

Didelis uraganas Pietų Vietname

SAIGONAS. — Labai stiprus uraganas „Hester“ šiaurinėse Pietų Vietnamo provincijose padarė daug žalos. Žuvo 36 žmonės, jų tarpe trys amerikiečiai. Sužeista 20 amerikiečių ir gero kai apgriautos kelios karinės bazės. Vėjų greitis siekė 138 mylias per valandą. Sunaikinti šimtai žvejų laivelų ir apie 90% laukų derliaus.

Amerikiečių bazėje Chulai, kur stovi Americal divizija, apie 75% pastatų sugriauti. Danangė vejas nuplėšė lėktuvų angarų stogus, nutraukė vandens ir elektros tiekimą. Sugriauta šimtai namų.

Audra sunaikino 38 helikopterius ir sužalavo 87 lėktuvus.

Dėl šios audros tūkstančiai amerikiečių kareivių, kurie turėjo sugrįžti namo, buvo palikti P. Vietname padėti atstatyti sugriautų bazių. Kai kuriuose daliniuose audroje žuvo kareivių palaidimo dokumentai. Chulai bazėje audra sugriovė kareivių palaidimo dokumentacijos centrą.

◆ Scranton, Penn., sprogo viša tona dinamito. Trys asmenys žuvo, 4 dingę.

U Thant, generalinis JT sekretorius, žada pasitraukti iš pareigų šių metų pabaigoje.

10,000 GINKLUOTŲ VYRŲ SAUGO „VISŲ RUSIJŲ CARĄ“ BREŽNEVĄ

Turėjo atvykti Podgornas, bet jis paliktas namie

PARYŽIUS. — Sovietų komunistų partijos bosas Brežnevas atvyko į Paryžių penkių dienų vizito. Tai pirmą jo kelionę į vakarų valstybes. Paprastai, valstybės galva Podgornas ir premjeras Kosygnas veda diplomatinius pasitarimus su svetimomis valstybėmis, tačiau šiais metais to darbo dirbti ėmėsi ir pats vyriausias Kremlius vadas — partijos šefas. Į Paryžių buvo sutraukta 30 kuopų riaušių policijos ir 15 būrių žandarmerijos. Iš viso apie 10,000 ginkluotų vyrų saugos komunistų „carą“, kaip jį pavadino „L'Aurore“ laikraštis, nuo užpuolimų.

Artilerijos veikla Indijos pasienyje

BRIUSELIS. — Nežiūrint susišaudymų Indijos-Pakistano pasienyje, Indijos premjerė Indira Gandhi pradėjo savo kelionę po Vakarų valstybes. Jos pirmas sustojimas — Belgija.

Indijos spauda ir radijas pranešė apie Pakistano artilerijos padarytus nuostolius sugriautus namus, užmuštus žmones. Pakistano radijas skelbia Indijos agentų nuostolius Rytų Pakistane.

Pakistano kariuomenė yra išdėstyta visame Indijos pasienyje, todėl jos mažiau liko Rytų Pakistano viduje, kur bengalai suklebė sustiprino savo veiklą. Vienos savaitės partizanų veikla buvo didesnė už viso praėjusio mėnesio veiklą. Susišaudymai tęsiasi jau 8 dienas ir Kašmire srityje, kur abiejose pusėse žuvo 43 kareiviai.

Šamokslas Toronte nušauti Kosyginą

TORONTO. — Sekmadienį Kanados policija padarė kratos 18 Toronte miesto namų ir rado nemažą kiekį ginklų, peilių, amunicijos. Du asmenys, priklausę dešiniosios Edmund Burke draugijos skyriui Toronte buvo suimti. Tai 18 metų Gerald Doyle ir 27 m. Kenneth Wilson. Jie abu apkaltinti nelegaliu ginklų turėjimu.

Policijos veiksmai buvo iššaukti sovietų premjero Kosyginu vizito Toronte. Buvo gauta žinia, kad grupė kanadiečių planuoja Kosyginą nužudyti.

Kosyginą Edmontone saugojo dideli būriai policijos, ginkluotus automatiniais šautuvais ir lengvais kulkosvaidžiais. Edmontone Kosyginą „pasveikino“ apie 700 piktų ukrainiečių ir apie 100 žydų demonstracijos. Svečią iš sovietų „rojaus“ Edmontone sutiko tik apie 100 asmenų ir tūkstančiai ginkluotų policininkų. Kartu su ukrainiečiais demonstracijose dalyvavo latviai, lietuviai, vengrai, čekai ir kitų komunizmo pavergtų tautų atstovai.

Nato ministerių konferencija

BRIUSELIS. — Belgijoje prasidėjo Nato atominio planavimo grupės konferencija. Joje dalyvauja gynybos sekretorius Melvin Laird ir Britanijos, Belgijos, Danijos, Italijos, Vakarų Vokietijos ir Graikijos gynybos ministrai. Gynybos sekretorius Laird papasakos Nato ministeriams apie Amerikos planus branduolinių ginklų naudojimo srityje ir apie derybas dėl strateginių ginklų suvaržymo su Sovietų Sąjunga.

Šis Nato „atominės grupės“ pasitarimas yra jau dešimtas, tačiau tik pirmas Belgijos žemėje.

Apie 50 Paryžiuje gyvenančių imigrantų vadų, dešiniųjų grupių veikėjų ir trockistų policija suėmė ir išvežė į Korsikos salą, kur jie bus laikomi, kol Brežnevas išvažiuos. Slapta prancūzų žvalgyba seka ir žydų organizacijų veikėjus, nes gauta žinių, kad bus ruošiamos demonstracijos prieš Brežnevą.

Karalienės lovoje

Konservatyvioji Paryžiaus spauda ragina žmones nerodyti dėl šio vizito jokio džiaugsmo ir nekelti vėliau Čekoslovakijos okupantui, tačiau prezidentas Pompidou sutiko svečią su 101 šūvio artilerijos salietu, lyg valstybės galva.

Prancūzų komunistų partija ragina visus komunistus eiti sveikinti Brežnevo prie Triumfo vartų ir kitose vietose, kur svečias lankysis. Partijos smogikai siunčiami į vizito numatytas vietas padėti policijai kovoti prieš demonstracijas.

Brežnevas nakvos iki šeštadienio Trianono Rūmų imperatorienės miegamajam kambary. Rūmus pastatė karalius Liudvikas XIV-tasis. Toje pačioje lovoje miegojo Napoleono antroji žmona Marie Louise.

Brežnevo vizitas yra atsakymas į prezidento Pompidou vizitą Maskvoje. Tada svečią priėmė Podgornas. Protokolas reikalavo, kad Podgornas atvyktų ir į Paryžių, buvo nutarta, kad į Paryžių važiuos Podgornas su Brežnevu, tačiau Maskvai patyris, kad tuo atveju Prancūzijos protokolo tvarkytojai būtų Podgorną laikę svarbesniu svečiu už Brežnevą, kuris būtų tik delegacijos narys, šis nutarė važiuoti vienas.

Diplomatinė ofensyva

Brežnevo vizitas laikomas dar vienu Maskvos diplomatinės ofensyvos žygiu. Maskva siekia sušaldyti Vakarų valstybes, atitraukti Europos šalis nuo Amerikos. Tuo tikslu Kosyginas važinėja Kanadoje, lanko Norvegiją ir Daniją. Brežnevo tikslas yra parodyti pasauliui, kad jis nėra toks kietas, kaip jį pasaulis matė po Čekoslovakijos okupavimo. Brežnevas ėmė puošti ištaigingais vakarietiškais kostiumais, pradėjo fotografuotis su vakarų valstybių svečiais. Jis turėjo pasitarimus Kryme su Vokietijos kancleriu Brandtu ir Jugoslavijos Tito. Brežnevas siekia palikti įspūdį, kad jis nuosaikus, kultūringas valstybininkas, siekias taikos ir draugystės su visu pasauliu. Tuo tikslu jis atvyko ir į Prancūziją kaip prezidento svečias, palikdamas savo „prezidentą“ Podgorną namie.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarius pabrėžimai
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

ŠALINIMAS BLOGIO PRIEŽASČIŲ - TIKRA KOVA SU JUO

Gana kalbų apie narkotikus — imkime darbu
narkomanijai prašalinti.
Šių dienų gyvenimo reikavimas

Nepadėjus nėra ko kasti. Neparusus sėklos ir dirvos — nėra ko derliaus laukti. Reikia daug prakaito išlieti ir protingai ūkininkauti, kad galėtum nuo bado atsigręžti. O jau apie tinginą, vėmą ūkyje — nė kalbos negali būti. Tik visi vieningai ir tartinai dirbdami ūkininko šeimos nariai pajėgia žmoniškai pragyventi, vaikus į mokyklą išleisti ir laimingas senatvės dienas senį tėvui sau užsitikrinti. Ne kitaip turime elgtis ir mes kitose srityse dirbdami. Visi privalome savo kūną sveiku užlaikyti, savo protą mokyti ir savo jausmus žmogiškai. Tik tada mes galime tikėtis laimingo gyvenimo. Deja, daugelyje būtinų darbų mes esame labai apsiėję. Mes dažnai nieko gero neveikdami, o kartais net blogi puoselėdami, norime gero sau ir artimui suteikti.

Adikcija prie narkotikų yra labai stipri jėga

Štai kad ir įvairių narkotikų vartojimą norėdami prašalinti, mes elgiamės nežmoniška. Ar mes žinome, kas yra narkomanija? Kas yra narkotikų adiktas? Kad geriau suprastume, kas yra tas adiktas — narkomanas, persislatykime su rūkanti, cigaretėmis, bendrai į tabaką, įpratusį daktarą. Visi gydytojai žino, kad cigarečių rūkymas yra prielaidas vėžio gavimui plaučiuose. Gydytojas taip pat žino, kad tabake yra tokios medžiagos, kuri pagreitintai sendina žmogų. Ir nežiūrint gydytojo išsilavinimo, nežiūrint krūvomis

pateiktų dalykų apie tabaką ža-
lą, vis vien nemažai gydytojų
dar tebetrūkio. Tai jausmų susil-
pimo negalė yra toki narkoma-
nija. Tiesa, šimtas tūkstančių
gydytojų jau metė rūkė šiame
krašte. Jų čia yra pusketvirtas
šimto tūkstančių. Nė viena žmo-
nių grupė šiame krašte tiek sa-
vitvados neparodė, kaip gydy-
tojai. Taip pat nemažai ir šiaip
žmonių metė irgi cigaretę bučia-
ve. Tokie žmonės pajėgė atsikra-
styti blogio, tik savus jausmus
sustiprinę. Kalbant apie įpra-
tinto blogio, apie įpratimo į jį jė-
gą, tabakui vergavimas yra pats
silpniausias blogis. Daug labiau
smegenis žaloja kiti nuodai, al-
koholis, marijuana, amfetaminai,
barbituratai ir opiumas.

Nėra tokio dalyko kaip ribotas
su nuodu draugavimas

Tiesa, retkarčiais tų nuodų
pavartojimas, gal ir nedaug pa-
kenkia kūnui. Bet čia nepamirš-
tina tiesa, kad labai nedaug
žmonių pasitenkina vien retkar-
čiais tų nuodų paėmimu ir per
juos sau gero nusiteikimo ap-
turėjimu. Kai žmogui čia pat
yra galimybė visiškai apsisvai-
sinti, jis dažnai nesitenkina vien
trupelių nuodu — jis lenkia nu-
dų taure iki dugno ir susilaukia
atsakančio savęs sužalojimo. Tai
kada mes kalbame apie nar-
kotikus — apie tuos nuodus, i
kurios žmonės įpranta ir nega-
li nuo jų taip lengvai atsikraty-
ti, mes turime pamiršti apie jų
nekaltoumą juos imant kad ir ne-
dideliais kiekiais, nes nekalto
narkotiko nėra. Kai suprasime

Jauna Sandusky, Ohio mergaitė Dora Bennett sėdi tarp arbūzų,
kurie šiemet gerai užderėjo.

narkotikų veikimą, tada sužino-
sime, kad kartą mažomis dozė-
mis pradėjęs narkotikus varto-
ti, žmogus esti vertinamas vis
dažniau ir vis didesniais kiekiais
tuos nuodus vartoti. Čia ir yra
blogybė tų narkotikų vartojimo
mažais kiekiais. Kartą į nar-
kotikų ratą mažais kiekiais įvilio-
jamas žmogus, jis jau nepajėgia
lengvai iš to rato ištrūkti. Už-
tai liaukitės niekus kalbėti va-
ikams — mokiniams apie nar-
kotikus. Reikia tiesiai, be jokių
išvedžiojimų, be jokių padaili-
nimų, be į vatą blogio vinyojimo
žinoti ir vaikams pasakyti tiesą,
kad pasaulyje yra nuodų, ku-
riuos kartą paėmus, jie nesulai-
komai dauginasi mūsų kūne per
nesusilaikymą nuo jų priėmimo.

Gausėdami žmogaus kūne nu-
dai galų gale pernakti pribai-
gia žmogų, sunaikina jo protą,
kūną ir jausmus. Žmogus adik-
tas — narkomanas tampa našta
pats sau ir visuomenei. Liauki-
mės tad kartoją: "Išmok gerti
nepasigerdamas, — nevartok per

daug svaigalų", arba "tu rūkų
nepersirūkydamas — smoke in
moderation".

Tokio dalyko nėra. Taip, nė-
ra! Todėl tie gerimui ir rūkymui
skirti nuodai turi būti visiškai
uždrausti šeimose. Taip, visi-
škai! Tie rūkymo ir gerimo pa-
pročiai turi tapti pažeminimo
ženklai, o ne gero tono reikalai.

Rūkymas ir gerimas yra
susijęs su mirtimi

Rūkymas ir gerimas nuodų tu-
ri būti susietas su mirtimi, liga,
oro trūkumu, nesveikata, krimi-
nalu ir kitu kitokių blogių, kuris
faktiškai iki šiol žudo didesnę
dalį žmonių. Tik kai mes at-
silaikome du dalykus — tada tik
mes pajėgsime prašalinti nar-
komaniją iš savo tarpo. 1. Mums
reikia suprasti, kad nuo adatė-
lės dydžio blogio žmogus eina
prie kumelės — prie didelio blo-
gio. Nuo čerktės einama prie
bačkutės. 2. Visokių nuodų tu-
rime neleisti vaikams pasiekti,
paliešti, matyti nuo pat mažū-
mės. Tik tuo būdu dalykus at-
like, patys suprastę narkotikų
žalą ir vaikams žolitis jais ne-
leisdami, mes pajėgsime apsau-
goti save ir savo vaikus nuo nar-
kotinio savęs žudymo. Taip tvir-
tina Sacramento, Kalifornijoje,
praktikuojas gydytojas John E.
Summers, paskelbęs savo nuo-
monę apie narkotizavimosi kon-
trole šio krašto gydytojų drau-
gijos leidžiamame žurnale, Ame-
rican Medical News, šių metų,
spalio 11 d. laidoj.

Kas darytina blogio prašalinimui

Bet ką mums daryti dabar
reikia, kada veik visi mes esame
įpratę narkotizuotis įvairiais
nuodais? — paklaus ne vienas.
Štai atsakymas, Norėdami pra-
šalinti bet kokį blogį iš savo tar-
po, mes turime elgtis taip, kaip
geras Lietuvos ūkininkas kad
elgėsi: mes turime gerinti sėklą
ir išdirbti — patrešti gerai dir-
vą gero derliaus sulaukimui
Taip ir su narkotikų vartojimu
kovodami mes turime elgtis:
rengti kelius dvasia (jaisma)
sveiko žmogaus mūsų tarpan
atėjimui. Tie keliai gali būti pa-
remti mūsų pačių pastangomis.
Nė Dangus, nė Žemė mums nepa-
dės: mes patys savas pareigas
turime atlikti. Liaukimės vien
kalbėti apie narkotikus —
vien tik apie "drugs, drugs" ir
"drugs" dejuodami, o nieko es-
minio neveikdami, mes nepaslin-
ksime į gėrį nė per plauką. Vie-
toj kalbų apie mūsų vaikų nar-
kotizavimąsi imkime darbu su-
žinoti, kodėl vaikai ir suau-
gusieji vartoja įvairius nuodus.
Reikia mums sužinoti dvasines-
psichologines narkotizavimosi
priežastis. Vien kalbėjimas mo-
kyklose apie narkotikus, nieko
neveikiant dar labiau platina nar-
kotikų vartojimą. Pakartotinai
vaikus gasdinami narkotikų ža-
la, mes vien tik toliau tolinam
vaikus nuo tėvų. Juk be reikia-
mo auklėjimo, o vien tik pekla,
velniais... gasdinimu privirta
tiek ir tiek košės čia ant žemės.
Taip mums reikiamai su nar-ko-

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteilium \$8.00 asmeniui.

Šokiams gros George Joniko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608 arba telefonų: HA 1-6100.

Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiam

NAUJIENŲ BANKETE

tizavimusi nesitvarkant, vis dau-
giau ir daugiau jaunuolių ima
narkotizuotis. Užtai gydytojas
psichiatras, Cornell universite-
te dirbąs, Frederic F. Flach,
tvirtina, kad narkotizavimas —
drug abuse — neturėtų būti
mokyklose minimas — mokoma-
si apie jį. Jis ragina visus mo-
kytojus, tėvus, dvasiškius švie-
tis, ir žmoniškėti, pavyzdin-
tapti, imant rūpintis ne tik kū-
no sveikata, ne tik proto lavini-
mu, bet svarbiausia reikia at-
gimti visiems gerinimui savų
jausmų — emocijų. Žmogus tu-
ri savo elgsena tikti visuotiniam
gyvenimui, o ne vien savu namu
— karu rūpintis. Šitaip tvarky-
dami jaunuolius — žmogindami
jų jausmus savu pavyzdžiu, mes
pajėgsime geriausiai kovoti su
narkomanija.

Die Abendpost spėja, kad po
ateinančio 1972 metų vasario
1 dienos kils tikras "karas" tarp
įvairių kraštų aviacijos linijų.
Montrealyje praeitą vasarą
didžiųjų aviacijos kompanijų
direktoriai negalėjo susitarti
dėl vienos kainų, kadangi vo-
kiečių Lufthansa pasiskelbė ga-
bensianti keleivius tarp New
Yorko ir Frankfurtu pigiau ne-

Aviacijos linijų karas

gu Montrealyje buvo sutarta.
Norėdamos išlaikyti konkuren-
ciją ir kitos kompanijos savo
kainas nuleido.

Lufthansa žada po ateinančio
vasario 1 d. gabenti keleivius
tarp JAV (New Yorko) ir Vo-
kietijos (Frankfurt) ten ir atgal
už \$ 230, pasirenkant nuo 7 iki
21 dienų Vokietijoje. Šiuo metu
pigiausia kaina ten ir atgal nuo
29 iki 45 dienų yra \$ 312.

Nuo šio spalio 26 d. didžiųjų
kompanijų direktoriai pose-
džiauja Lozanoje, Šveicarijoje,
kur dar kartą bandys susitarti
dėl vienos kainų, kurias prie-
mės jos būtų apie \$ 40 aukštes-
nės už Lufthanzos kainas.

ryti — išugdyti žmoniškoms-
visuomeniniam gyvenimui
tinkamomis.

Pasiskaityti. American Medi-
cal News, October 1, 1971.

GEROS DOVANOS

šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su
didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. \$3.00
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00
Minkštais viršeliais tik \$1.50
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS.
Kelionės po Europą išspūdiškai. Vietoje \$2.00 dabar
tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiantus čekį arba
money order.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM

OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Even the seventh, or eighth,
or ninth Savings Bond will
be as welcome as the first.
Which is one reason why
they make a pretty nice gift.
Especially for a wedding.
And in a few years, a young
couple will open up that
bottom drawer to cash in
their wedding Bonds.
Matured and filled with
interest.
It'll be like found money.
What's more, in a few years
there might be a couple
of kids.
A few more expenses.
Who ever heard of some
found money not being put
to good use?
So you see, even if your
Bond is the umpteenth one
they get, they
can use it.
A lot better
than three
chafing
dishes.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

Did you ever hear of
returning a Savings Bond
because you got
too many?

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

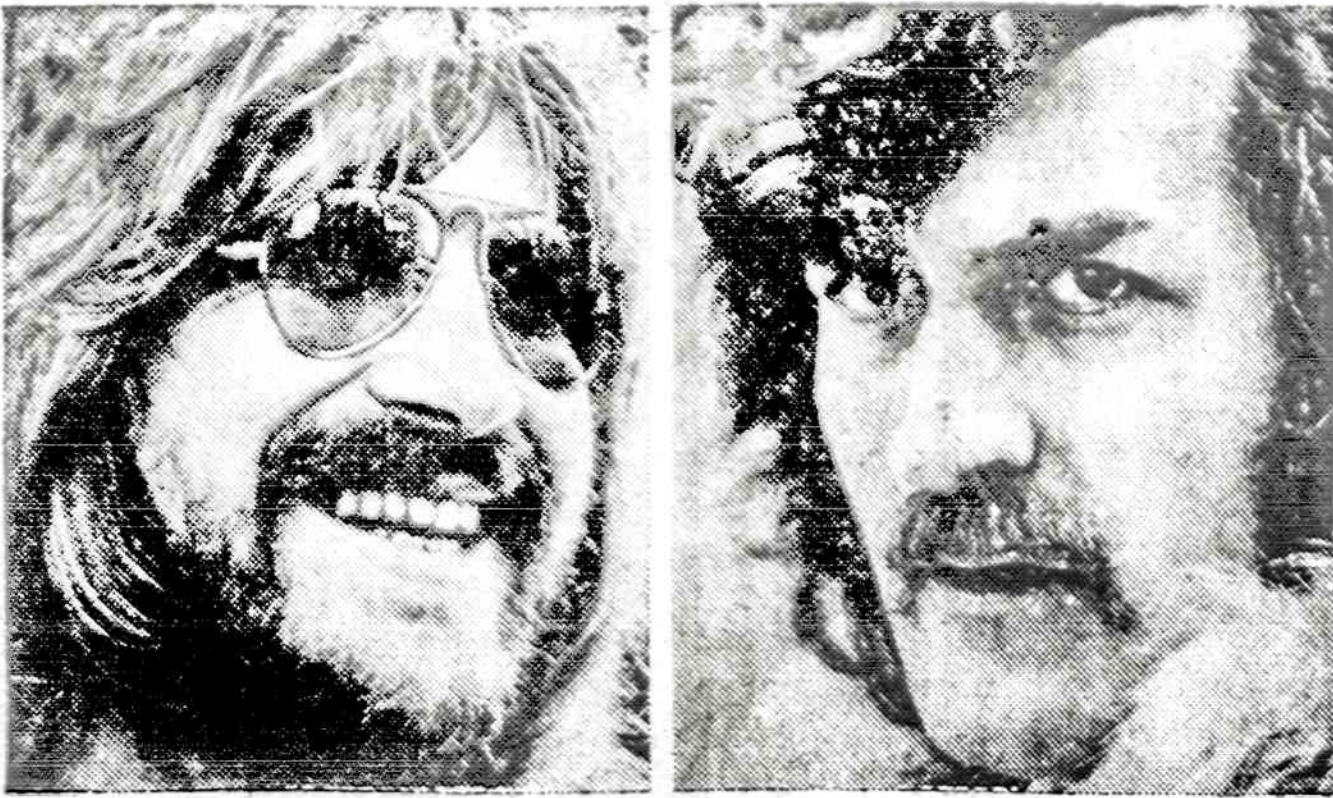
ANDRULIŲ SŪRIŲ SUVALGĖME VIRŠ VIENO MILIJONO SVARŲ

Kada lietuviai pradėjo gaminti ir valgyti sūrį, to laiko jau nebegalima sužinoti. Jo atsiradimas jau toks senas, kad yra nugarinis pasakas. Sūrio vardas užtikamas net pačiose seniausiose liudies dainose. Ir visada jis laikomas būtinas prie švenčių ir svečių stalo. Be sūrio neapsidavo nė krikščionys, nė vestuvės ir net šermenys. Tarkos ir patalkės be lietuviško sūrio būtų buvusios kaip be druskos. Tas patis sūris ir apie metines dienas, žiogas, šventes. Gausiai jo vartojo lietuviai ir kasdieniniame gyvenime, nes visų tai buvo laikoma geru, gardžiu ir maistingu valgiu. Jį gamindavo visos ūkio šeimininkės, kitos dar jį parduodavo turguje ir pasidarydavo pinigų.

Kur nors i kelionę išvykstant sūris nebuvo pamirštamas pasiimti. Kai lietuviai pradėjo plaukti i Ameriką, kiekvienas tai ilgai kelionei paėmavo su savim ir vieną kitą sūrį. Paprastai jau tokiame išvykstančiame įduoti dovanų — sūrių anksčiau i užjūrus išvykusiems giminiams. Neretai buvo galima pastebėti, kaip toks, i tolimus pasviečius išvykstantis keleivis su savim veždavo visą virtinę džiovintų sūrių, suvertų ant virvės. Ir, žinoma, tokios dovanos atvežtos iš Lietuvos, daugiau

sia pradžiugindavo jau čia gyvenančius lietuvius. Daugiausia miestuose apsigyvenusius lietuvius jų mėgiamas sūris pasidarė sunkiai įmanomas ir gaunamas gardumynas. Kai kas retais atvejais, gavęs iš Lietuvos ar kad būtinai prie švenčių ir svečių, ir iš čia esančių farmų sūrio, su pasididžiavimu jį dėdavo ant svečių stalo. Sūris primindavo gimtąjį kraštą, pasigirdavo net dainos garsai apie sūrio sūrį ir visada žaliuojančią rūtą. Ir jos taip mėgiamos džiūšias šventes. Gausiai jo vartojo lietuviai ir kasdieniniame gyvenime, nes visų tai buvo laikoma geru, gardžiu ir maistingu valgiu. Jį gamindavo visos ūkio šeimininkės, kitos dar jį parduodavo turguje ir pasidarydavo pinigų.

Reikia pastebėti, jog ir nepriklausomos Lietuvos laikais sūrių eksportas nebuvo organizuotas. Buvo bandymų su retomis išimtimis, bet tai neįsprendė viso reikalo. Mėgiamas sūris nepasiekdavo lietuvių šeimoms stalo. Bet kai Jonas ir Angelė Andruliai jau buvo išsigiję stambia farmą, turėjo daug karvių, jie ėmė svarstyti, kaip pradėti didesniu mastu gaminti sūrius. Bet, žinia, sūris sūriui nelygus. Ir Lietuvoje šeimininkų pagaminti sūriai buvo ne vienodo skonio. Geros šeimininkės išsiskirdavo ir gardžių sūrių pagaminime. Tad ir Andruliai ieškojo, galima sakyti, tokios

Populiarios jaunimo muzikos grupės "Moody Blues" dalyviai Aay Thomas ir Greame Edge. Pastarasis pareiškė, kad muzikos koncertai nėra lengvas gyvenimas, nors pinigai — nebogi. Jis mielau sėdėti prie ežero ir meikeriotų.

J. VLKS.

KĄ KITI RAŠO

Nepriklausomai Lietuvai 30 m.

Montrealyje lietuvių savaitraščiui susilaukė trisdešimt metų. Kanadoje lietuvių laikraščiai išsilaikyti 30 metų, tai nemažas amžius. Juo labiau, kad Kanadoje Nepriklausoma Lietuva nėra vienintelis savaitrašči. Ten išsilaikė Tėviškės Žiburiai ir dar vienas bolševikų tvarkomas. O tenykšiai lietuvių šimtais tūkstančių neskaitytom.

užima apie vieną akėrį. Pati farma turi 500 akėrų, kurios plotas naudojamas tos farmos galvijų — karvių pašarams. Žinoma, iš savo ūkio gauna pienas šiuo metu besudaro jau visai mažą procentą. Pienas kasdien iš ūkininkų surenkamas dviejų šimtų mylių spinduliu ir siekia net dalį Wisconsin valstijos. Ūkininkai suveža tą pieną i nustatytas vietas ir pieno tankas ten važiuoja jo paimti. Šitas tankas, kuris yra aprūpintas šaltųjų vėsiųjų, talpina vienu sykiu 54.000 svarų pieno. Tas pienas tuoj i pasteriuojamas. Yra prie įmonės specialios laboratorija, kuri tikrina ne tik pieno sudėtį, riebumą, bet ir jo kitas savybes, kurios atsidaro gamybos procese. Pačioje gamykloje nuolat dirba nuo 25 iki 30 darbininkų. Veikia pakavimo išsiuntimo skyriai, nes, kur yra lietuvių apgyventi rajonai, ten ima ir pardavinėti Jewel, A&P ir kitos didžiosios krautuvės. Žinoma, tais sūriais apsirūpina ir visos lietuvių maisto krautuvės per distributorius S. Metrikį. Jau pastebėtas reiškinys, kad ir amerikiečiai ima pamėgti Andrulių gaminamus sūrius. Pareikalavimai ateina ir iš tokių vietovių, kur lietuvių visai negyvenama.

Nors ir taip išsiplėtė Andrulių sūrių vartojimas, išaigo pati įmonė, bet jų kokybė pasiliko toje pačioje aukštumoje. Toks pat sūris tebegaminamas kaimišku skoniui, tokia pat sūrio forma. Tik sveikatingumo atžvilgiu jis daugiau pritaikomas, žiūrint, kad nebūtų per daug riebus ir netekintų jo vartotojų. Prisimintina, jog ir tu sūrių gamyboje jau reikiasi antroji karta, nors tebėra gyvi ir senieji Andruliai. Dabar jau 21 metai kaip sūrių gamybai vadovauja sūnus Ellen ir jo žmona Susan. Ta proga malonu pastebėti, jog i jaunieji savininkai neatsikilo ir nuo lietuvių etninės grupės reikalų supratimu. Jų šeima jau antrą kartą yra draugo skiriamos literatūros premijos mėcenatai su 1000 dolerių. Toks pat nuosirdus lietuvių reikalų rėmėjas yra ir jų atstovas Stanley Metrikis su žmona Marija. Jie tebeįlaiko krautuvę 1811 West 47 gatvėje, nors ji atdara būna tik iki pietų. Tuo adresu yra pasiekiamas ir Andrulių Farm Cheese atstovas Čikagai S. Metrikis, skambinant krautuvę užsakymams reikia naudotis šiuo telefonu Home HE 6 - 2380.

Nepriklausomos Lietuvos spalio 6 d. įdėtas buvusio to laikraščio redaktoriaus poeto H. Nagio straipsnis Mūsų Laikraštis, kuriame suminėti visi buvę to laikraščio redaktoriai.

Cia to straipsnio dalis spausdinama:

Gimė mūsų savaitrašči Toronte, bet geresni vėjai jį atnešė Montrealin ir visa eilė montrealiečių lietuvių, be atlyginimo ir labai dažnai vėtom ir persekiojami bei barami visokių srovių, srovelių ir srovinių atkakliai redagavo ir leido tą laikraštį. Juos mes ir turime minėti šiandien, jiems turime tarti nuoširdų padėkos žodį, nes be jų NL nebūtų nei gimusi, nei pergyvenusi ankstyvuosius ir pačius nuožniausius kūdikystės metus.

Kai kurių jų mūsų tarpe šį vakarą nerasime, tai nors prisiminkime jų pavardes. Pirmasai redaktorius buvo Viktoras Dagilis. Antroji — žinoma ir gerbiama montrealietė poetė Marija Aukštaitė. Trečiasai — Jonas Yla. Ketvirtoji — ir šiandien dar tebedirbanti mūsų tarpe Marija Arlauskaitė.

Penktasai redaktorius ne tik tai tebėra NL spaudos bendrovės valdybos nariu, bet buvo tasai asmuo, kuris suteikė laikraščiai dabartinę jo išvaizdą — pradėjo jį spausdinti spaustuvių. Nuo 1947 metų Leonas Girinis buvo vienas tu nepažįstančių ir užsispyrusių žmonių, tikėjusių ir viską dariusių, kad NL išlik-

tų gyva. Dvidešimt penkeri metai, ketvirtis šimtmečio, yra tikrai neeilinis jubiliejus.

Ir šestąjį redaktorių montrealiečiams nereikia specialiai pristatyti — kas gi nežino Prano Rudinsko? Taktiškas ir praktiškas, gebąs rasti išeitį kebliausiose painiausiose, jis perdavė redakcijos vairą tam, kurio vardas tapo mūsų savaitraščio siela.

Jonui Kardeliui NL buvo jo išeiviskos buities prasmė. Nebuvo Jonas Kardelis tikrai žurnalistas. Jonas Kardelis buvo ir nepriklausomos Lietuvos respublikos kūrėjas, garbės pilietis ir simbolis. Šiandien tvirtai tikiu, kad visiems mums Lietuva yra gyvybinė tikrovė todėl, kad joje gimė, užaugo ir dirbo tokie žmonės, kaip Jonas Kardelis. Jis buvo tu tarpe, kurie už lietuvišką žodį, už mūsų vargą ir mažą šalį atidavė, tikra to žodžio prasme, viską.

Tegul tai skamba patetiškai, bet bent aš galiu jums šiandien ir čia pasakyti, kad tikiu Lietuvą didelę dalim todėl, kad mūsų buvo tokių lietuvių kaip Kardelis. Jokia šalis negali ir negalės gyventi, jei nebus žmonių, kurie taip besąlyginiai tikės jos ateitimi. Kurie ieško tik to, kas mus išlaiko, kas mus riša, kas nenuperkama ir neparduodama

už truputį aukso arba gardaus valgio šaukštą. Kudirkos testamentas Kardeliui buvo žodis už kurį mirštama. Jonas Kardelis žinojo, kad spausdintas žodis išeivijoje, kad lietuviškai žodis išeivijoje, yra ne tik tautinės gyvasties testamentas, bet pati širdis, be kurios mes tesame žmonai. NL buvo Kardelio laikraštis, kaip daugelis sakydavo (vienai pasididžiudami, kiti sarkastiškai šyptelėdami), nes jis pasirinko spausdinti žodį be jokių kompromisų. Ir mirė jis sielodamasis savo tautos ir savo žodžio likimu, palikdamas testamentą visiems, kurie šiandien čia susirinkome, tokį be galo paprastą, bet neišduodamą — išlaikyti Nepriklausomą Lietuvą. Laikraštį ir tautą, Lietuvos demokratine respubliką, nes tie du dalykai jam buvo tas pat.

Redagavau Jono Kardelio laikraštį jo ligos metu ir jam mirus tik todėl, kad tikėjau tuo pačiu tautos žodžiu ir maniau, kad nors tiek galiu jam padėkoti už jo begalinį tikėjimą žmogum ir Lietuvai. Esu tikras, kad ir dabartinis redaktorius Romas Maziliauskas tiki tais pačiais idealais ir gyvena ta pačia viltimi. Išeivijos laikraščio redagavimas tikrai nėra nei pelningas, nei lengvas darbas.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įrištos knygos kainu yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta \$3.00, minkšt. \$2.00; II dalis, 225 pusl. įrišta — \$3.00, minkšt. \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p.	\$5.50
Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liūdžiū, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkšt. viršeliais — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogor, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

6%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūris, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia surinktas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmeti Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gilauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltu statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmas. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gilauda, AGONIJAS. Romanas, 408 psl., kainu 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiskose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS I LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garbiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūniant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kainu 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis: 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje. Trakuose. Druskininkuose. Kaune. Naudakiuose. Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta i anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIŲ. Kelionės i Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Macionas, VINCAS KRIVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalėmė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau žiauriniai. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTŲ. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose klemas automobilams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
tris mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Rusas reikalauja Lietuvos derliaus

Sovietų imperijos valdovai kiekvieną metų iš anksto nustato, kiek kuri jų valdoma sritis turi pagaminti valstybei javų, riebalų, bulvių, pašaro ir kitokių medžiagų. Specialiai pastatyti valdžios pareigūnai daboja, kad rusams būtų pristatyta ne tikta mėsa, bet net ir bulvės. Tas maistas reikalingas sovietų karo jėgoms, policijai, komunistų partijos nariams ir visiems privileijuotiems imperijos ramsčiams maitinti.

Šio mėnesio Tiesoje Laurinčiukas paskelbė ne tikta rusų komunistų partijos atsišaukimą į kaimo darbo žmones, bet tuo klausimu parašė net įžanginį. Iš Maskvos atėjęs įsakymas buvo toks griežtas ir reikalas toks skubus, kad Laurinčiukas neturėjo laiko patikrinti didelėmis raidėmis surinkto ir apvauduose atmušto rusiško vertimo. Rusai reikalauja, kad kaimo darbo žmonės padidintų derlingumą, gyvulininkystės produktyvumą ir pagausintų „produkcijos gamybą“.

Bet „produkcija“ ir „gamyba“ yra tas pats. Tai lotynų kalbos žodis, perėjęs į vakarų pasaulio kalbas. Lietuvoje ilgus metus buvo vartojama „produkcija“, bet kai kalbininkai nustatė šiai prasmei lietuvišką „gamybą“, tai daugumas vartoja „gamybą“. „Produkcija“ vertė į „gamybą“ lietuvių ekonomistai. Taip aiškina ir lietuvių kalbos žodynai. Idomiaria, kad net okupuotame Vilniuje išleistas lietuvių kalbos žodynas tą patį sako, tuo tarpu gerai apmokamas Tiesos vertėjas pataria gausinti „produkcijos gamybą“. Tai būtų tas pats, jei įskytų paspartinti „avionių lėktuvus“, išvalyti „bolševikų komunistus“, arba sumažinti dabartinėje Lietuvoje „kombinatorių vagilius“. Gaunasi „sviestas sviestuotas“.

Bet „sviestas sviestuotas“ nebūtų toks jau blogas dalykas, jeigu rusai, išsivežę sviestą, nesikėsintų į sviestuotą puodą. Laurinčiukas bulvių augintojams primena, kad gali taip atsitikti. Jis rašo:

„Ruduo — ne tik derliaus dorėjimo, bet ir produkcijos pristatymo valstybei metas. Ir šiame bare yra pasiekimų. Daugelis ūkių ir rajonų įstengė paruošti valstybei daugiau grūdų, negu numatyta planuose. Reikliau prižiūrėti karves, geriau jas šeriant, kai kurie rajonai sėkmingai vykdo pieno paruošimo planus. Tačiau nemaža nerimo dar kelia atsilikimas su bulvių, daržovių, cukrinių runkelių, o kai kur ir su vaisių bei kultūrinių uogų paruošimu. Bulvės

LIETUVOS KARO MUZIEJUS

(50 metų sukakties proga)

(Tęsinys) NAUJOS PATALPOS

Bemaitant buvo pririnkta tiek daug eksponatų, kad pradėjo trūkti vietos jiems išstatyti. Tai buvo pradėta rūpintis naujų patalpų statyba. Bet dėl stoks pinigų statybos klausimas vis būdavo paliekamas tolimesniam laikui. Pagaliau atėjo 1930 m., kurie buvo pavadinti Vytauto Didžiojo metais. Ryšium su tuo buvo nutarta pastatyti naujas patalpas. Tik kilo ilgos diskusijos dėl vietos, kurioje reikėtų statyti naują pastatą. Vietą siūlė, kad reikėtų statyti toje pačioje vietoje, kur yra sena-

sis muziejus. O kiti siūlė statyti Vytauto kalne. Pagaliau buvo prieita prie susitarimo ir nutarta statyti toje pačioje aikštėje kur yra senasis muziejus tarp Donelaičio ir Kalnų gatvių. Tas žemės sklypas priklausė Kauno miesto savivaldybei ir buvo įkainotas apie milijoną litų. Bet miestas jį paskyrė muziejaus statymo reikalams ir sutiko perleisti be atlyginimo Vytauto Didžiojo Fondui. Pastatą nutarta statyti visuomenės aukomis kaip paminklą Vytautui Didžiajam. Statybų sumata — du milijonai litų. Muziejiaus statybos planus paruošė inžinieriai — ar-

nukastos, tačiau, įskaitant pirmąjį spalio dešimtadienį, jų tebuvo supirkta tik 80 procentų. Taip pat žinoma, kad šiai kultūrai, be plano, dar yra supirkimo užduotis. Sudėjus tai draugėn, vaizdas vėlgi prastokas. O juk bulvių paruošų laikas jau baigiasi“ (Tiesa, 1971 m. sp. 19 d., 1 psl.).

Lietuviško kaimo darbo žmonės bulves sodino, gaudė, ravėjo, o kai užaugo, tai jas kasė ir rusams vežė. Jie atidavė rusams visą šių metų bulvių derlių. Bet Laurinčiukui vaizdas atrodė prastokas, kaip jis turi atrodyti kiekvienam, kuris žino lietuviško gyvenimo tikrovę. Laurinčiukas ir šį sakinį įterpia „vėlg“, norėdamas pasakyti, kad ir praeitais metais tas vaizdas buvo prastokas. Lietuviams vaizdas atrodė prastokas dėl to, kad rusams reikia išvežti visas bulves, o Laurinčiukui atrodo, kad bulvių nepakankamai išvežta.

Sekančiame sakinyje, neva pasiteisindamas, jis dar rašo:

„Kai kur šiemet bulvės uždarėjo prasčiau — mažiau prikaista, jos smulkesnės. Bet tai nereikia, kad dargi tokie ūkiai atleidžiami nuo pareigos įvykdyti jų paruošas. Suprantama, ūkio poreikiai yra svarbūs, tačiau turi būti reikliai atsižvelgti ir į valstybės interesus, jos reikmes“ (Ten pat.).

Rusų okupuotoje Lietuvoje šiais metais Maskvos paskirtus javus pristatė tikrai Jurbarko, Mažeikių, Pasvalio ir Plungės rajonai. Klaipėdos rajonas pristatė rusams net daugiau bulvių, negu Maskvos plane buvo numatyta. Bet tai nieko nereikia, Klaipėdos perviršius į okupuotos Lietuvos planus neįeina. Jeigu Klaipėdos ūkininkai atidavė Maskvai daugiau bulvių, negu rusai buvo iš jų pareikalavę, tai viskas eis „didesnei Lenino garbei“, „komunizmo statybai“. O iš kur bulves galės rusams gauti tie rajonai, kur šiais metais jos neužderėjo, tuo tarpu dar neaišku. Bulvių neužderėjimas, kaip Laurinčiukas rašo, dar neatleidžia ūkių nuo pareigos bulves rusams pristatyti. Greičiausiai, kad „tarybinės“ Lietuvos kaimo darbo žmonės turės gauti valdžios leidimus, leisti į dirvonus ir kasti kiškių bulves. Jeigu rusai kiškių bulvių nepriims, tai jie bent patys per žiemą galės jomis maitintis.

V. VYTENIETIS chitkai Nelsonas, Dubenecis ir Kriksčiukaitis.

PASVENTINIMO APEIGOS

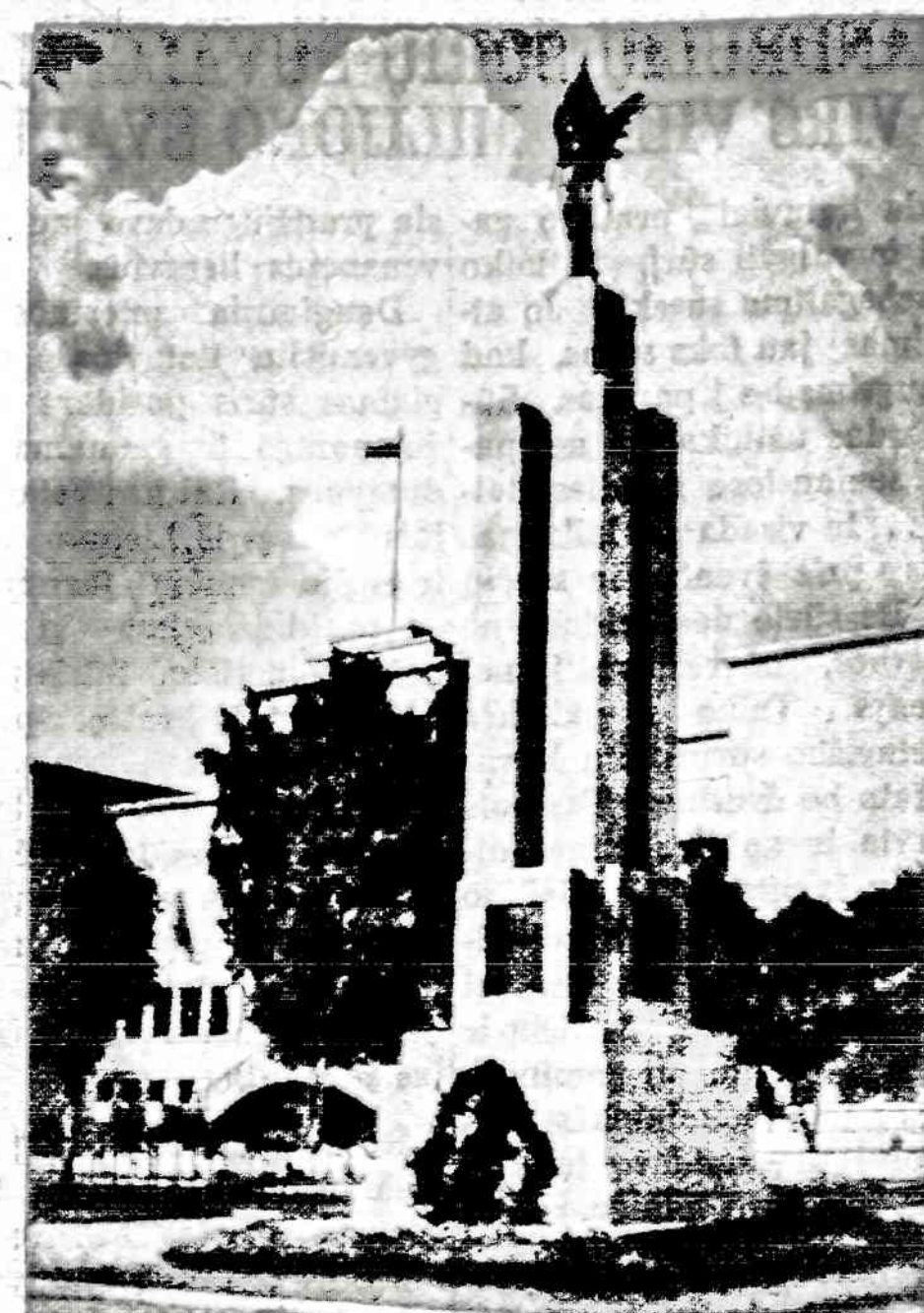
1930 m. lapkričio mėn. 23 d. aikštėje buvo įmūrytas kartinis muziejiaus akmuo. Pasventinimo apeigas atliko k. J. Tumus, kuris tardamas žodį pareiškė:

„... Jau tikrai turėsime Vytauto Didžiojo vardu Muziejų, kurio uždavinys liks tas pats, kaip ir iki šiol buvęs. Karo Muziejus — valstybiškumo ir pilietiško mokykla. Dar daugiau: būsimasis Muziejus duos mums valstybėjimo bei pilietiško metodo: dabartį (Karo Muziejų) jungs su praeitimi (Istorija). Dabar mes džiaugiamės iškarai savą nepriklausomybę. O dar labiau džiaugsimės, kada matysime, kokių dygių keliu teko mums ateiti į tą nepriklausomybę. Per aspera ad astra. O praeities su dabartimi derintojas bus mums, kaip ir buvęs, tik dar geriau suprantas, didysis mūsų politikas Vytautas. Tai ir visos metodas. Beliks mums pareikšti kuo daugiausia geros valios ir pasitikėjimo Dievo Apvaizda. Telaiminie gi Dievas Jūsų, piliečiai, gerus pradėjimus ir visą darbą“ („Karys“, 1930 m. Nr. 48.).

MUZIEJAUS STATYBOS AKTAS

Po pašventinimo susirinkusiems žodį tarė Respublikos prezidentas A. Smetona, primindamas šio muziejiaus reikšmę. Grojant Vytauto Didžiojo giesmę — himną, prezidentas, aukštieji svečiai ir organizacijų atstovai pasirašė muziejiaus statybos aktą. Tada Vytauto Didžiojo komiteto pirm. K. Šakenis perskaitė tą aktą, kurio turinys yra toks:

„Lietuvių tautos milžiniui karžygiui ir viešpačiui valdovui Vytautui Didžiajam, penkis simtus metų nuo jo mirties suėjus, pagerbti Jo didžiosios dvasios gaubiami tolimieji aniniai, statydami Jam atminti Vytauto Didžiojo Muziejų — Paminklą tūkstantis devyni simtai trisdešimčiai — Vytauto Didžiojo — metais lapkričio dvidešimt trečią dieną, — dieną, kurią sueina dvylika metų, kai susikūrė Prisielkusi Lietuvos Valstybės Kariuomenė — tautos laisvės atvaduoja, ir dvylika metų uolaus valstybės atstatymo darbo ir tautos ateities kūrimo, savo prezidento Antano Smetonos vadovaujami, deda šį Vytauto Didžiojo Muziejiaus kartinį akmenį laikinoje Lie-

Laisvės statula ir naujojo Karo Muziejiaus pastato dalis.

tuvo Valstybės sostinėje, Kaune, ir, gaivindami savyje Tannenbergo Žalgirio nugalėtojų narsiąją valią, ryžtasi atvaduoti lenkų pagrobta savo sostinę Vilnių“ („Karys“, 1930 m., Nr. 48.).

PENKI SIMBOLINIAI AKMENYS

Į muziejiaus aikštę buvo atnešti penki akmenys iš įvairių Lietuvos vietų ir frontų. Jie simbolizavo bolševikų, bermontininkų ir lenkų frontus, Klaipėdos ir Vilniaus sritis. Istoriniai jie reikšė ir penkis simtus metų nuo Vytauto Didžiojo mirties. Akmenis į aikštę atnešė penkių karinių organizacijų atstovai: Vyčio Ordino Tarybos, Karių Savanorių S-gos, Invalidų šaulių Sąjungos ir Atsargos Karininkų S-gos. Pasibaigus kalboms, praeitį akto ir simbolinių akmenų įmūrijimas. Pirmąjį cemento štūpėlį užmetė prezidentas A. Smetona, o paskiau iš eilės pakartojo ir kiti vyriausybės nariai ir svečiai. Penkis simbolinius akmenis įmūriję anksčiau išvardintų organizacijų pirmininkai. Po to Prezidentas su mūrininkų plaktuku tris kartus sudavė į kartinį akmenį. Iš jo žybtelėjo kibirkštys, tartum norėdamos pasakyti, kad šiame muziejuje rusams tautos amžinos ugnies liepsnelė.

LESŲ TELKIMAS

Pasventinus kartinį akmenį, dar ilgesnį laiką nebuvo pra-

dėti statybos darbai, nes jau trūko pinigų. Tai vyko pinigų rinkimo planavimai ir samatų sudarymas. 1931 m. pradžioje Vyr. Vytauto Didžiojo komiteto pirm. K. Šakenis priėmė spaudos atstovus ir suteikė statybą liečiančių žinių. Pareiškė, kad muziejiaus pastatymas kainuos apie du milijonus litų. Iki šiam laikui komitetas turi surinkęs 951.317 litų. Į tą sumą įeina ir vyriausybės asignuotieji 400.000 litų. Iš tos sumos įvyriams reikalingas išleista 199.981 lt. Iš pateiktos apyskaitos paaiškėjo, kad dar daug trūksta pinigų. Po kiek laiko pradėjo plaukti ir Amerikos lietuvių aukos. Atrodo, kad pirmoji auka buvo Worcesterio lietuvių, kurie muziejiaus statybą paaukojo 102 aukso dolerius. Juos į Lietuvą atvežė dr. Puskunigis. Amsterdamo lietuvių paaukojo 203 dolerius. Po to tuoj pradėjo plaukti aukos ir iš kitų Amerikos lietuvių kolonijų.

1931 m. gegužės 21 d. buvo paskelbtos varžytinės. Statybos darbus pravesti apsiėmė rangovai broliai D. ir G. Ilgovskiai. Gegužės 27 d. buvo pasirašyta sutartis ir pilnu tempu prasidėjo muziejiaus statyba. Naujasis muziejus buvo pavadintas Vytauto Didžiojo Muziejumi. Naujos patalpos buvo žymiai didesnės už senąsias, tad buvo galima plačiau išdėstyti eksponatus ir steigti naujus skyrius.

(Bus daugiau)

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1255 m.)

42

CHRONOLOGIJA

Datos, faktai ir šaltiniai

1161 m. — Danų kariuomenė atplaukė prie Palangos, apgulė pilį ir ją paėmė. LUB VIII, p. 255, 258, 259. Palanga nuo XIII a. vidurio buvo sustiprinta vietovė — tvirtovė. — LUB I, 417. — LUB VII, 220. — Dundulis, Lietuvių kova dėl žemaitijos ir Užnemunės, p. 35, 36.

1237 m. rugsėjo mėn. — į Rygą atvykęs popiežiaus atstovas, vyskupas Vilhelmas Modeniškis įsteigė Livonijoje tris vyskupijas ir nustatė jų sienas. Ta proga jis suvališkai įjungė dar žemaičių gyvenamą šiaurinę Klaipėdos sritį į Kuršo vyskupiją ir primetė Klaipėdos sričiai neteisėtą Kuršo vardą. — LUB I, 153.

1250/51 m. — Mindaugo krikštas. Mindaugas pradėjo su Ordinu meilikauti. Be jo krikšto ir laukiamo, o gal ir sutarto pasyvumo Ordinas vos būtų drįsęs tolimes Klaipėdos steigimą.

1252 m. liepos 29 d. — Kuršo vyskupas ir Ordino atstovas sutarė Klaipėdos pilies steigimą. Steigimo aktas buvo parašytas Kuldigoje (Goldigen). Didžiojo magistro įgaliotinis Deutschmeisteris Eberhard von Seyne prikabinė savo antspaudą prie stei-

giamo akto. — LUB I, 236. — Voigt, Codex diplomaticus Preussicus. Urkunden — Sammlung zur älteren Geschichte Preussens aus dem Königl. Geheimen Archiv zu Königsberg. I, Nr. XCI, p. 87/88. — Hübatsch, Quellen zur Gesch. des Dt. Ordens, p. 100 — sutartis lotynų kalba. — P. 101 — sutartis moderniška vokiečių kalba. Ten randasi ir Klaipėdos pilies steigimo akto fotokopija.

1252 m. rugpjūčio 1 d. — Kuršo vyskupas Heinrich signavo Klaipėdos pilies steigimo aktą. — LUB I, 237.

1252 — vėlyvą vasarą — Ordino livoniškoji šaka — Livonijos kardininkai — pradėjo Klaipėdos pilies statybą Danės šaktarpyje. — LReim, eil. 3625 — 3654.

1252 — spalio 18 d. — Deutschmeisteris E. v. Seyne, grįždamas iš Klaipėdos į Rygą, lankė Kuršo vyskupą, kuriam jis pranešė apie Klaipėdos pilies statybą. Vyskupas nutarė trijų bažnyčių steigimą Bihavelankro krašte (Liepojaus apylinkė). Sembritzki, Geschichte d. Stadt Memel, p. 17 ir 18.

1252 — spalio 19 d. — Ordino atstovas ir Kuršo vyskupas sutarė Klaipėdoje steigti Kuršo vyskupijos monetų muštinę. — LUB I, nr. 241. — Sembritzki, Gesch. d. Stadt Memel, p. 18 susitarimas vokiečių (plattdeutsch) kalba.

1252 — žemaičiai ir sambiai puolė steigiamąją Klaipėdos pilį iš savosios pilies, stovėjusios netoli Aschhof, t. y. toje vietoje, kur Danė išsiskvoja. — LUB I, 245. — Bielenstein, Die Grenzen des lettischen Volksstammes und der lettischen Sprache in der Gegenwart und im XIII Jahrhundert, p. 424. Sutrupintai GR arba Die Grenzen...)

1252 — apylinkė Pois, spėjama, kad tai buvusi mūsų laikų Saulių dvaro vietovė, apie 4 km. į šiaurės rytus nuo Klaipėdos, perleidžiama lenų keturiems ištikimiams kuršiams. Užrašymo aktas yra dingęs. — Sembritzki, Kreis Memel, p. 8. — Sembritzki, Stadt Memel, p. 23. — Dr. Helene Dopkewitsch mėgina Pois sutapatinti su Priekule ar Pežaičiais. Skaityk jos studiją: Die Burgsuchungen in Kurland und Livland vom 13. — 16. Jahrhundert, Gesellschaft der Altertumskunde zu Riga. Band 25, Heft 1.

1252 ar 1253 pačioje pradžioje — tur būti, žemaičiams spaudžiant, pilies statybos vieta buvo perkelta į kitą patogesnę Danės šaktarpio vietą. — LUB I, 245. — Sembritzki, Stadt Memel, p. 19 — 21.

Prof. kun. Totoraitis savo 1905 m. disertacijoje „Die Litauer unter dem König Mindow“ yra p. 104 tos nuomonės, kad žemaičiai pirmąją Klaipėdos pilį paėmė ir Ordiną privertė kitos vietos ieškoti. Deja, Totoraitis nuomonės negalima dokumentais įrodyti.

1253 — vasario 8 d. — Kuršo vyskupas ir Ordinas dalino Klaipėdos pilį (1/2 vyskupui 1/2 Ordinui) ir paskyrė būsimam Klaipėdos miestui labai plačius žemių plotus. — LUB I, nr. 245. — Bielenstein, Die Grenzen... p. 424. — Sembritzki, Stadt Memel, p. 19 — 21 dalybų aktas vokiečių (plattdeutsch) kalba.

1253 — vasario mėn. — Kuršo vyskupas dokumentuoja tarp vyskupo ir Ordino įvykusias Klaipėdos pilies dalybas. — LUB I, 244. — Sembritzki, Stadt Memel, p. 19. Dokumentacijos aktas vokiečių (plattdeutsch) kalba.

1253 — balandžio 4 d. — Kuršo vyskupas dokumentuoja Kuldigoje parašytą aktą tarp jo ir Ordino įvykusias šiaurės Kuršo dalybas. — LUB I, 326. — Bielenstein, Die Grenzen, p. 426.

1253 — balandžio 5 d. — Kuldigoje parašytu aktu Kuršo vyskupas Heinrichas p. 100, kad jis pasidalino su Ordinu Pietų Kuršo kraštais. Tame akte minima visa eilė gyvenviečių Klaipėdos srityje. — LUB I, 248, 249, 253, 327. — Bielenstein, Die Grenzen... p. 428.

1253 — IV — 20 d. Klaipėdos pilyje paskelbtu aktu Kuršo vyskupas užrašė lenų Kretingos pilį ir pusę jos apylinkės keturiems patikimiesiems kuršiams (?): Veltūne (Veltūni) ir jo broliui Reygyn (Reigynui), Tvertikine (Tvertikėnui) ir Saweyde (Savėdžiui). — LUB, 246, 276, 283. — Bielenstein, Die Grenzen... p. 429. — Sembritzki, Kreis Memel, p. 8. — Sembritzki, Stadt Memel, p. 23 ir 24 yra akto vokiečių (plattdeutsch) žodžiai.

1253 — IV — 20 d. — tuo pačiu aktu Kuršo vyskupas perleidžia Kretingos pilį ir sritį Ordinui.

1253 — VII — 20 d. — Kuršo vyskupas ratifikuoja tarp jo ir Ordino 1253 — IV — 5 d. įvykusį šiaurės Kuršo pasidalinimą.

1253 — Mindaugas dovanojęs Ordinui tokias žemaičių sritis: Ariogala, Betygalą, Kulenę, Kražius, Laukuva, Wengę ir Karšuvą. — Salys, Die žemaitischen Mundarten I, Kaunas, 1930, p. 82. Salio disertacija yra išleista atskiru spausdiniu (yra New York, Columbus University bibliotekoj) ir, be to, yra atspausdinta žurnale „Tauta ir žodis“, 1930, VI, p. 173 — 314.

1254 — Didysis ir, rodos, paskutinis sambių puolimas. Sambiai apgulė ir ilgai puolė Klaipėdos pilį. Metų nebegalima nustatyti, bet puolimas turėjo prieš 1255 m. įvykti, nes tuomet Ordinas, iš pietų pasiekęs Prieglaus upę, pradėjo Sambijos puolimą. Tuomet visi sambiai turėjo dalyvauti krašto gynyboje. — LReim, 3723 — 3908.

1254 — Užbaigiama Klaipėdos pilies statyba. Karl von Löwis of Menar — Zur Baugeschichte der Konturreien des Dt. Ordens, Riga, 1896, p. 11 — 13.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBE

DR. ANNA BALIŲNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2856 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telef. PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.
antradienį nuo 1-5, trečiadienį
ir šeštadienį tik susitarus.

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, šeštadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeštadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus. Trečiadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 9 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-5 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bar-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8, šeštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

1781 metais N. Carolina valstijos gyventojai smarkiai susikirto su angliais. Paveiksle matome Anglijos karių, geresniais ginklais bandančius sunaikinti N. Carolinos kolonistus. Kolonistai jau buvo toki drąsūs, kad ryžosi stoti mūšini prieš ginkluotus Anglijos karius.

MAŽAI PAŽISTAMOS PIETINĖS VALSTIJOS

RAŠO DR. A. J. GUSENAS

(Tęsinys)

Jau ankstyvesniam rašinyje minėjau, kad N. Carolina valstija yra kalnuota. Valstijoje yra 43 kalnai 6,000 pėdų aukščio. Be to, yra 125 kalnai 5,000 pėdų aukščio. 6,000 pėdų tai jau yra didokas aukštis.

N. Carolina žemės paviršius yra rausvas. Jis labai panašus į S. Carolinos ir Georgia valstijų žemės paviršių.

Kalnai ir pašlaitės yra apaugusios medžiais. O tarpkalnėse yra daug ežerų, iš kurių teka didelės upės ir upeliai. Tų upelių vanduo labai sraunus.

N. Carolinoje nesimato didelių ūkių. Daugumas jų turi po 80 hektarų. Tuose ūkiuose auginamas tabakas, kukurūzai, vata, žemės riešutai, bulvės ir įvai-

riausios daržovės. Laukai buvo apseiti dobilais, alfalfa ir motiejukais. Teko patirti, kad šie ūkiai priklauso turtingiems žmonėms, kurie juos nuomoja įvairiais būdais. Statistika rodo, kad apie 60% N. Carolinos ūkių išnuomota juodaodžiams, o apie 20% tų ūkių nuomoja neturtingesni baltodžiai žemdirbiai.

North Carolina valstijos istorija labai panaši į kitas pietų valstijas. 1524 metais šion sritin atvyko prancūzai. Jie buvo pirmieji N. Carolina balti gyventojai. 1524 metais čia atvyko ispanai, kurių ekspedicijai vadovavo Hernando de Soto. Ispanai čia rado indėnus.

Ispanų ekspedicijos vadas de Soto pamilo dabartinės N. Carolinos valstijos teritorijoje gyvenusių indėnų karalienę. Įsimylėjo tiek, kad neteko galvos. Jiedu viską paliko ir iškelavo į Florida. Kaip karalienė, taip ir užkariautojas de Soto norėjo daugiau aukso ir sidabro. Šiuos brangius metalus jis rado, bet jie užtraukė didelę nelaimę ir atnešė tragišką mirtį pačiam užkariautojui.

Indėnų karalienė ir ispano meilužė, jo netekusi, grįžo į šiaurę pas savo valdytas gentis. Ilgus metus baltųjų šiose srityse visai nebuvo.

Išsikrausčius ispanams, šion sritin atskėlė angliai. Jie sukūrė savo koloniją ir pastoviai apsigyveno. Pradžioje ir anglams buvo didelių sunkumų. Indėnai gana dažnai pirmuosius kolonistus puldinėjo. Angliai visą laiką, dieną ir naktį, ryte ir vakare, turėjo būti pasiruošę kariauti, nes niekas nežinojo, kada indėnai puls įsisteigusių koloniją.

1729 metais iš Pensilvanijos į North Caroliną emigravo apie 60,000 airių ir škotų, ir apie 25,000 vokiečių. Naujiems gyventojams įsikūrus derlingesnėse vietose ir stipriai įsikūrus, jiems tuojau prireikė pigios darbo jėgos.

Tada ir prasidėjo juodų vergų gabenimas į North Caroliną. Pradžioje į N. Caroliną buvo atgabenta 6,000 juodukų, bet to neužteko. Juodukai buvo ir toliau vežami, kol jų skaičius pa-

siėjo iki 300. Tuo metu juodų vergų gabenimas pasiekė savo čiuokurį. Juodukų vežimas iš Afrikos ėjo visu smarkumu. Daugiausia jų buvo atvežta tiesiai į Charlottę miestą, o iš ten jie buvo siuntinėjami į visas didesnes kolonijas.

Šiandien N. Carolina valstijoje gyvena daugiau negu penki milijonai žmonių. Dauguma sudaro, aišku, angliai. Toliau seka graikų ir vokiečių kolonijos. Kitų tautų, išskyrus juodukus, N. Carolina srityje yra labai mažai.

N. Carolina valstijoje yra šie didesnieji miestai: Greensboro, Charlotte, Ashville, Winston Salem, kuriuose gamina daug įvairios prekės. Pirmoje vietoje stovi verpalai ir audiniai. Antroje vietoje yra tabakas, baldai, chemikalai, maisto gaminiai, medžio išdirbiniai, popierius ir kt. Vėpimo ir audimo pramonėje dirba apie 60% visų šios valstijos darbininkų.

1790 metais visoje Amerikoje buvo tik 757,208 juodukai. Bet 1970 metais jų skaičius jau pasiekė 20 milijonų ir daugiau. Juodukai yra veislesni ir jie plinta po visą kraštą. Dabar juodukus gali rasti kiekviename didesniame pramonės ir prekybos centre.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI ARGENTINOJE

— Virginia B. Jasutis iš New Yorko atsiuntė atvirutę, kurioje siunčia sveikinimus visiems pažįstamiems. Rašo, kad labai patinka New Yorko miestas, kuriame randa daug įdomių dalykų. Greitu laiku žada aplankyti Kanadą, ir pasimatyti su V. ir G. Balčūnais.

— Lietuviai Senato stenografai. Jau du metai kaip Urugvajaus Parlamente dirba stenografu darbu Jurgis Mari Šaknevičius. O 16.9.71, laimėdama konkursą, taipgi tapo Senato stenografė (taigiografu) jo sesutė studentė Catalina Mari Šaknevičiūtė.

— Anelė Šavinytė Kulionienė su dukra Irene, kuri dirba azafata Aerolineas Argentinas, 28.9.71 išskrido Italijon. Jorge O. Kulionis, ekon. mokslų fakulteto stud., rugpjūčio mėn. 2 savaites viešėjo New Yorke.

— Prof. Nelida Adelė Vercinskaitė su savo vyru Adolfo Iglešiu džiaugiasi šeimos padidėjimu: 30.8.71 gimė duktė Marcelita. Jų dukrai Veronikai jau 4 metai. Nelida dėsto filosofiją Lanus gimnazijoje Nr. 2.

— Baltijos kraštų: Estijos, Latvijos ir Lietuvos lėlininkų pasitarimas įvyko rugsėjo 13 d., estės menininkės, buvusios Tallino valstybinio teatro baletu primadonos Alma Kersten Jodard istaigingame bute, kuris daugiau panašus į estų liaudies meno muziejų. Baltijos tautų lėlininkės nutarė pagaminti visų trijų tautų vienodo dydžio lėles, kad reikalui esant, galima būtų tinkamai reprezentuoti savo tautas. Prieš porą metų jos dalyvavo viso pasaulio lėlių parodoje, kuri buvo suruošta Buenos Aires mieste.

— Klemensas ir Anelė Unguraitė Puolai su dukra Maria Ines-Camps Aerolineas Argentinas lėktuvo iš Eizeja išskrido į Los Angeles. Klemensas su Anelė pasilikęs JAV porą mėnesių. Svečiuosis pas gimines Kalifornijoje ir New Yorke.

— Povilas ir Vladė Lukoševičiūtė Jokubauskai iš Lanus, pusketvirtos mėnesio praleidę pas savo sūnų Robertą ir jo šeimą JAV, aplankę gimines Kanadoje ir patenkinti grįžo Argentinon.

— Inž. Jorge Brazaitis, apart vadovavimo savo tėvo įsteigtoje geležies apdirbimo įmonėje, pakviestas vadovauti didžiuliaus gamyklai Bieckert's A., Llavallol mieste.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

37 dienas 63 svarus
Cape Town, Pietų Afrikoje, kunigas Bernard Wrangmore baigė 67 dienas trukusį protesto badavinį, kurio metu "maitinosi" vien tik anksti rytą per pamaldas priimama komunią. Jis badauti pradėjo norėdamas kad būtų teisiškai ištirta priežastis dėlko prieš dvejus metus staiga mirė vienas suareštuotas moslemas. Per tas 67 dienas kun. Wrangmore numetė 68 svarus svorio.

Karalienė Elzbieta hareme

Lankydama Turkiją anglų karalienė Elzbieta su vyru Pilypu ir dukra Anna aplankė Istanbulę garsųjį sultonų harema, kur turkų sultonai laikydavo šimtus konkubinių, saugomų iškastruotų eunuochų. Sėdėdama ant puošnios sofos Topkapi rūmų hareme karalienė klausėsi septyniolikto šimtmečio turkų meilės melodijų. Ji buvo pirmoji svetimos valstybės galva, aplankiusi šią vietą.

Štrucis prarijo laikrodėlį

La Fieche, Prancūzijoje, \$380 vertas štrucis (štrausas) prarijo \$760 vertą, briliantais išpuoštą laikrodėlį ir dėl to tarp štrucio savininko ir madame Mimi Pichon prasidėjo byla. Mme Pichon apsilankiusi Raymond Bouilant privatu zoo, štrucis pastebėjo ant jos kaklo pakabintą blizgantį laikrodėlį ir priėjęs jį nurijo. Padaryta rentgeno nuotrauka parodė, kad štrucio pilvė yra ne tik mamos laikrodėlis, bet dar visa kolekcija metalinių pinigų, vinių ir kitokių dalykų. Štrucio savininkas pareiškė, kad jis jokiu būdu neleis savo paukščiui plauti pilvą laikrodėliui ar kitiems dalykams išimti.

Kas yra žaibas?

Audra su perkūnija primityviems žmonėms reiškė dievų pyktį, o žaibas kaip jų įrankis nusikaltėliams bausi.

Graikai net savo vyriausią dievą Zeusą įsivaizdavo kaip seną vyrą, sėdintį soste su žaibais rankoje.

Tačiau egiptėnai tuo pačiu metu, tai yra jau penktame amžiuje prieš Kristų, žinojo, kad perkūniui galima atimti gylį, dėlto prie miestų vartų buvo statomi aukšti pilonai (stiebai) žaibams perimti, kaip šiandien dar ant stogų statomi perkūnsargiai.

Senieji romėnai irgi jau seniai žinojo tą paslaptį. Plinijus Jaunasis (gyvenęs 672 - 640 prieš Kr.) aprašė Tulliaus Hostilijaus mirties priežastį: "Tullius mėgino panaudodamas savo tėvo Numos metodą nutraukti žemėn žaibą, deja tai darė nevykusiai ir žaibas jį užmušė".

Tik 1646 metais vokiečių Winceler suprato ir pareiškė, kad žaibas yra elektros reiškinys, o pirmąjį perkūnsargį išrado Benjaminas Franklinas 1752 metais.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Lietuviai Filatelystų Draugijos "Lietuva" narių susirinkimas įvyks š. m. spalio mėn. 28 dieną 7.30 val. vak. Jaunimo Centre. Bus paminėta Draugijos 25 metų išsikūrimo sukaktis. Kviečiami visi nariai ir svečiai gausiai dalyvauti.

PLEASE BE CAREFUL!
Only you can prevent forest fires!
REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapio papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

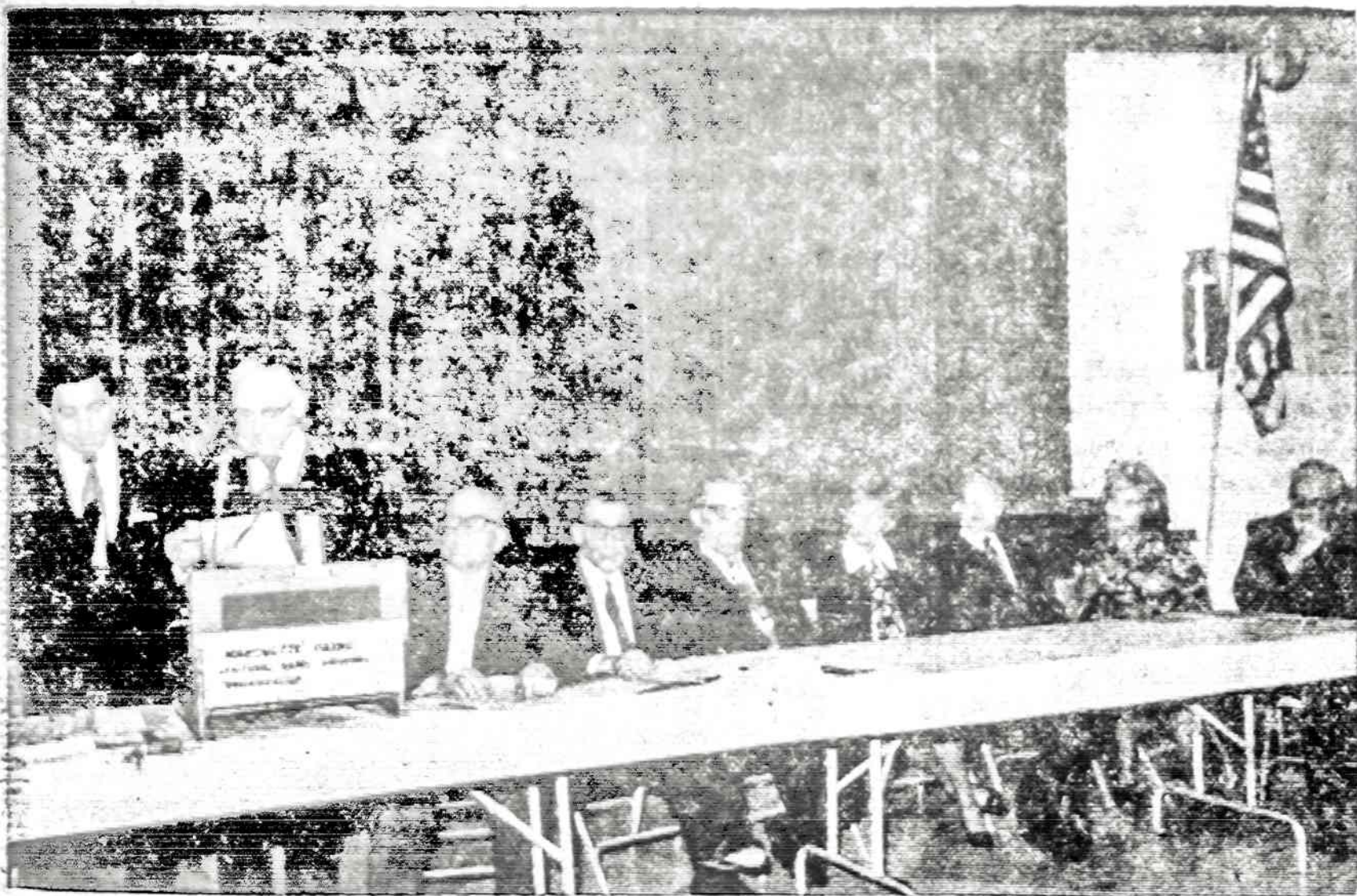
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŲNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4110

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos susirinkimo prezidentas. Iš dešinės sėdi — kun. P. Či-
nikas, L. Seidel, adv. Ch. Kal, Philomena Pakel, Chicago Savings prez., Algirdas Budreckas, S. Patlaba, Antanas
Stakėnas. Prie pulsto stovi Juozas Bacevičius ir Fr. Martino.

Nuotrauka V. Noreikos

Laiko tekmeje

Siuntiniai gausiai tebeplaukia
i Lietuvą

Laikas, kaip žmonės sako, bėga rishia. Štai jau ir ruduo įpusėjo. Nepajusime kaip žiema ir Kalėdos pasibels ir mūsų duris. Kalbant apie Kalėdas, galima pastebėti, jog jų ruošą jau jaučiama ir lietuvių tarpe. Vis dar tebetelkdamas mežiagą numatytam reportažui apie Marquette Parko lietuvių koloniją, buvau užklydęs ir pas dipl. prekybininką Vytautą Žukauską. Kaip žinia, jis su Marija Noreikiene Čikagoje atstovauja Package Express and Travel Agency Inc. bendrovei. Jų įstaigoje kalėdinių siuntinių išsiuntimas į Lietuvą atrodė jau lyg pačių išvakarių įkarštyje. Žmonių čia buvo taip daug, kad ir apsisukti jau maža vietos.

Visi susirūpinę tų kalėdinių dovanų išsiuntimu. Tą rūpestį, atrodė, dar padidino tai, jog tos įstaigos savininkai pa-informavo, kad dėl streiku oostuose siuntinių išsiuntimas

gali susitrukdyti. Nepaisyda-mi tų perspėjimų, siuntėjai renkasi, perka prekes ir ati-duoda jas siuntinių paruoši-mui, supakavimui. Kai vie-no tokio siuntėjo pasiteiravau, kodėl jis nelaukia, kol tas reikalas paaiškės, jis man pa-reiškė, kad nemanas, jog toks, prekybą paraližuojas, streikas ir nešas tik nuostolių, galis ilgai testis. Tikriausiai į šį reikalą atkreips dėmesį ir vy-riausybė. Be to, esą, jis dar siun-čias vieną oro paštu. Tokie siuntiniai ir dabar išsiunčiami tuoj be sutrukdymų.

Taip palikęs šylančius iki prakaito savininkus ir tris tar-nautojus, išėjau vėl į gatvę, galvodamas, kad štai jau 14 metų kaip dirba toje srityje dipl. V. Žukauskas ir, žiūrėk, tų siuntinių darbas nė kiek ne-sumažėjo. Dar neiseiko užjū-rio lietuvių širdies gerumas savo giminių ir artimųjų šal-pose reikaluose. Ir vis tiek, jau pokario metams prasklinus, toje mūsų Lietuvėlėje skurdas ir vargas vis tebelapoja ir te-nostuose siuntinių išsiuntimas

A. Vil.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME
LOANS

INSURED
SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-2428

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobilai,
maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo
įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Etninė diskriminacija

Illinojaus kongresmanas Roman Pucinski kreipėsi į Equal Employment Opportunity federalinę komisiją, atstovai sukurti kuodamas daromą diskriminaciją priimančią darbui ne anglų sakšų kilmės žmones.

„Jei neturi anglo — sakšiškos pavidės, pareiškė Pucinski, tai šiame krašte gali tikėtis susidurti su diskriminacija įvairiose darbovietėse ir niekas to geriau nežino kaip pats Pucinski“, pasakė jis. „Mes palaipsniui pradėdami matyti, kad Jungtinių Valstijų galybė pareina iš turtingo kultūrinio ir istorinio palikimo, kurį mums suteikė mūsų protėviai, kilę iš įvairiausių pasaulio kraštų“.

TRUMPAI

— Vasario 16-osios gimnazija yra svarbi ir reikšminga lietuvių institucija ne vien Vokietijoje, bet ir visai lietuvių išeivijai. Gimnazijos reikalais pasitarimas įvyks šį trečiadienį — spalio 27 d. 7:30 val. Jaunimo centre. Visus gimnazijos reikalais besidomintius asmenis ir organizacijų atstovus LB apygardos valdyba prašo pasitarime dalyvauti.

— Mokslinių sporto šventės užbaigimo rungtynės įvyks š. m. spalio 30 ir 31 dienomis 67 ir Kedzie gatvių Fieldhouse. Laiku šventės užbaigimas negalioja įvykti dėl blogo oro aikštėje, todėl dabar įvyksta salėje. Pradžią šeštadienį 10 val. ir sekmadienį 12 val. Šventės dalyviai ir visa lietuvių visuomenė kviečiama šventėje dalyvauti ir pasidžiaugti mūsų jaunųjų sportininkų užsidegimu.

— Jonas Jasaitis LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos pirmininkas iš Chicago miesto direktoriaus specialieji reikalams Jack Reilly gavo padėkos laišką už lietuvių suorganizavimą dalyvauti Chicago miesto didžiojo gaisro šimtmečio minėjimo parade. Parade lietuviams atstovavo šauliai, skautai, Marijos mokyklos Rūtos ratelis, ateitininkai, Pedagoginis institutas, Chicago ir Donelaičio aukštesniosios mokyklos, Grandis ir Dainavos ansamblis.

— Marytė Smilgaitė, veikli jaunoji visuomenininkė ir JAV LB Chicago Jaunimo Teatro aktorė, režisuoja Kosto Ostrausko divertismentą Meilės ir trafiko teismo teisėja Raymond Berg tai problemai aptarti.

VITALIS ŽUKAUSKAS,

Sekmadienį, šių metų spalio 31 d., 4:00 val. p. p. savo talentingu žodžiu linksmins svečius Naujienų banketė, VFW salėje, 7254 West 63rd Street.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COUPLE WANTED

TO LIVE ON PREMISES
Own apartment and utilities in exchange for maintenance and general care of 3 story religious center.
Near North Gold Coast area.
768-0801

RENTING IN GENERAL

Nuomos

SUAUGUSIEMS ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS su maudyne pirmame aukšte, 901 West 35th Place, iš kiemo. Be šunų, paukščių. Telefonuoti YA 7-6125 po 5 val. vakaro.

ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS suaugusių porai 34-to ir Union apylinkėje. Tel. VI 7-7311.

— Antrame Teatro Festivalyje įvykstančiame 1971 m. lapkričio 25 — 28 dienomis, Čikagoje, dalyvaus trys teatrai: Hamiltono Dramos Sambūris „Aukuras“, Los Angeles Dramos Sambūris ir Čikagos LB Jaunimo Teatras.

— Inž. Bronius Nainys, JAV LB Tarybos narys, prezidento Nixono yra pakviestas į Baltųjų Rūmų konferenciją, kuri svarstys amžiumi pažengusių žmonių socialinio aprūpinimo problemas. Konferencija prasidės lapkričio 28 dieną ir užsitęs iki gruodžio 2 dienos.

— Dr. Juozas Kazickas, JPL Jaunimo Kongreso finansų komisijos pirmininkas, sėkmingai telkia lėšas Jaunimo Kongresui. Savo privačiamė priėmimui Čikagoje per vieną vakarą sutelkė 35,000 dolerių.

— Muz. Aleksandras J. Alekšis, Waterbury, Conn. atšventė 85 metų amžiaus metų sukaktį. Jis buvo ir yra aktyvus kasdieniniame darbe, taip pat lietuvių kultūriname, visuomeniniame ir politiniame gyvenime bei veikloje. Dalyvauja Amerikos Lietuvių Tarybos darbuose atstovaudamas Lietuvių RK federacijos organizacijai.

— Dr. Stasys Goštautas pakviestas profesorium į Wesley universitetą Massachusetts valstijoje. Jis yra baigęs Fordham ir New York universitetus.

— Jonas Paštukas, buvęs mokytojas, dalyvauja Dainavos ansamblyje nuo jo atsikūrimo laikų Čikagoje ir veiks nuolat išrenkamas į to šaunaus sambūrio valdybą, kuriose sėkmingai ejo įvairias pareigas, dažnai dalyvaujamas tradicinių Dainų švenčių rengėjų komitetuose. Dainavos ansamblis gruodžio mėn. pradžioje švenčia 25 metų veiklos sukaktį ir ta proga stato komp. Br. Budriūno operetę „Sidabrinė Diena“. J. Paštukas aktyviai prisideda prie šios sukakties ir koncertų rengimo.

♦ Į skautininkų suvažiavimą Clevelande iš Chicago važiuoja autobusas spalio 29 d. 9:30 val. vak. įnuo Jaunimo centro. Autobuse yra vietų. Jeigu kas norėtų tam savaitęliui važiuoti, prašom skambinti tel. 471-0811. (Pr).

♦ A. a. Balio Pupalaigio mirties metinių proga bus atšaukiamos šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje š. m. spalio 27 dieną, 7:30 val. ryto ir lapkričio 12 d., 7:00 val. ryto, taip pat šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje lapkričio 12 d. 7:00 val. ryto. Gimines, draugus ir pažįstamus prašome tomis dienomis prisiminti Jį maldoje. (Pr).

♦ Naujienų Sukaktvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakariene su koteiliu \$8.00 asmeniui.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

SAVININKAS PARDUODA

6 kambarių mūrinį bungalow. 3 miegami. 2 auto garažas su šoniniu įvažiavimu. Priimami rimti pasiūlymai.

7201 S. Talman Ave. 476-0861

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4445 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO-REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5882
Anicetas Garbačiauskas, sav.

♦ Lietuvė pusmžė moteris ieško nuomoti 4 ar 5 kambarius Bridgeporto apylinkėje. Skambinti Karoline Schonwald. telef. FR 6-2134. (Pr).

Chicago Lietuvių Operos

Tradicinis Baliaus įvyksta lapkričio 6 d. vakarą Inn Motion salėje, 5820 So. Kedzie Ave. Baliaus metu meninę programą atliks Operos Vyrų choras, kuriam diriguos muz. Alfonsas Gečas, o akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Stalus prašome užsisakyti iš anksto baliaus vadovo V. Momkaus telef. 925-6193, kuris mielai suteiks ir visas kitas informacijas. Galimas pilnas skiriamas Banaičio Jūratės ir Kaspyčio operos pastatymo išlaikymo sumažinimui. Visi yra kviečiami savo atsilankymu prie šio tikslo prisidėti.

Chicago Lietuvių Opera (Pr).

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SAVI NAMAI NEŠALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lotas. 3 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46,000.

2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai. Iren-gtas šilumos beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$38,500.

3 BUTŲ 1 1/2 AUKŠTO MŪRAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinėtų virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūro. \$19,000.

9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Lituksinė vonia. kabinėtų virtuvė. Pilnai įrengtas beismantas. Židynis. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High. — \$42,700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skiepas ir pasto-ges, centrinis šildymas, garažas, Righ-ten Parke

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41ma ir Campbell.

PURKUS BUNGALOW, įrengtas skiepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77ta prie California Ave.

MASTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biiznio patalpa Mar-quette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įren-gimais. Judri vieta.

SIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET

436-7878

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr., po 3 mieg., alumin. langai, karštu vandeniu šiluma gazu. 2-ju autom. gara-žas. Gražioje vietoje prie parko. — \$40,500.

6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alumin. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.

APYNAUJIS 1 1/2 aukšto mūr., alumin. langai, šiluma gazu, įrengtas rūsys. 2-ju autom. garažas. Marquette Parke. \$36,500.

GRAŽUS 4 BUTŲ mūr., alumin. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. \$52,000.

VIRŠ 60 PĖDŲ pločio, gražus kam-pinis sklypas. 2-ju butų namui. Oak-lawn. Teiraukitės.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

8 ROOM BRICK BUNGALOW

with 4 rooms up and 4 rooms down. Enclosed porch.

Call 376-6942.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi-šų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus na-mus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atlie-kamas greitai, sąžiningai ir garantuotai.

Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

NAUJENAS

— TIKRŲ KILNŲ

Lietuvių taisyklės ir patarimai ir proga sužinoti tikrai per

NAUJENAS